

Om Oberst Søren Brinck.

1668—1743.

Uddrag af Manuscr. af Kallske Samlinger Nr. 131—134 fol. paa
det kgl. Bibliothek.

Ved **G. L. Grove**, Arkivassistent.

Mulig vil det kunne interessere dette Tidsskrifts Læsere gennem en næsten samtidig, der har den mundtlige Tradition fra de første og nærmeste Kilder, at blive bekendte med en dansk Soldat fra Begyndelsen af forrige Aarhundrede, der ved resolut at udsætte sit eget Liv har været heldig nok til at redde den daværende Prins af Hessen-Cassel, siden Kong Frederik af Sverrig, fra Død eller Fangenskab, saameget mere som Fortælleren, selv om han ved en Række af Forespørgsler til forskjellige af Brincks bekendte om alle, ofte trivielle, Detailler har søgt at sikre sig Fortællingens Korrekthed, dog ikke uden Liv og en vis Friskhed har forstaaet af Smaatræk at fremstille Mandens Karakter og give et ret anskueligt Billede af en Krigers Lod paa den spanske Arvefølgekrigs Tid.

Optegnelserne skyldes Sekretær i det danske Kancelli, Etatsraad og General Kirke-Inspektør Erich Johan Jessen, der har samlet dem, efter at han i Aaret 1750 var bleven gift med Oberst Brincks Datter Gjertrud Catharina Brinck.

Manuscriptet er fordelt i fire Pakker (Nr. 131—134). I dem alle findes Udkast til Oberstens Levnetsbeskrivelse, mer eller mindre fuldstændige, snart paa dansk, snart paa tysk, i Pakken Nr. 132 alene en halv Snes forskjellige, hvoriblandt det, som her er gjengivet.

I Nr. 134 findes tillige Efterretninger om Oberstinde Brinck og en Del Ahnetavler og Stamtavler vedrørende hendes Slægt samt et Udkast til Jessens Hustrus Levnetsbeskrivelse. Samme Pakke indeholder ogsaa en Del originale Bestallinger og Breve, mest om Tjenestesager, til Obersten, ligesom ogsaa Breve til Oberstinden og Jessen.

Løvrigt findes spredt om i Pakkerne Udkast til Breve fra sidstnævnte saavel som Svar eller Afskrift af Svar til denne, navnlig fra Brincks Krigskammerater, paa de mange Forespørgsler om de forskjellige Begivenheder i dennes Liv.

Af trykte Meddelelser om Brinck, skal jeg, idet jeg herefter gaaer over til Jessens Optegnelser, anføre Wilses Beskrivelse af Fredericia, hvori hans Hovedbedrift i faa Linier omtales, og Mallings Store og gode Handler, der optager ham i de tapre Mænds Kreds.

Salig Søren Brinck, Oberst af Cavalleriet, var født i Slagelse-Kjøbstad i Sjælland Aar 1668, den 14 Januar.

Paa Pladen paa Ligkisten staaer, at han var født den 26. Januar og paa hans Standarter i den danske Kirkes Chor i Fredericia den 26 Februar, men hans Enke, min Svigermoder, siger med Sikkerhed, at det var den 14 Januar, og at der var kun 3 Dage mellem den Dag, han var død og fød. Denne samme Dag 14 Januar staaer og paa den unge Bergendals Ligvers over ham. Hans Fader var Andreas Brinck og var kjødelig Broder¹⁾ til Iver Brinck, Sognepræst ved Nicolai Kirke i Kjøbenhavn, hans Fader.. Samme hans Fader, Andreas Brinck, skal have tjent som Officeer af Cavalleriet under Kong Frederik III, men har for Alderdom taget sin Demission efter Krigen og omsider boet i Slagelse Bye, hvor han og døde Aar 1682, to Dage efter hans Kone, hvis Død han tog sig saa nær, at han kastede sig tvers over Sengen, og da han var lagt i den, døde 2 Dage efter hende, hvorpaa de begge bleve jordede paa een Dag.. Denne hans Frue og Sal. Oberstens Moder hed Gjertrud, men hendes Tilnavn og Forældre ere nu ikke mere bekjendte.

Da Forældrene døde, var ingen af Børnene i Live uden Obersten og hans ældre Søster; alle øvrige vare døde før, og var de i alt 8 til 9 Sødskende, flere Døttre end Sønner.

Søsteren Anna Brinck var 8 Aar ældre end Obersten og 3 Gange gift med anseelige og velhavende Borgermænd i Kjøbenhavn, hvoraf den ene var Tømmerhandler.

Da nu bemeldte hendes og Sal. Oberstens Forældre døde saaledes i Børnenes unge Aar og ikke efterlod dem synderligt, maatte enhver hjælpe sig frem det bedste, den kunde. Ritmester Puls under det første Sjællandske Cuirasseer Regiment, hvoraf General-Lieutn. Numsen den Tid var Chef, laae samme Aar i Slagelse, og som han havde været en Ven af den afdøde Andreas Brinck, formaaede han hans Søn, Søren Brinck, til at engagere sig som Rytter under hans Compagnie, med Løfte at sørge for

¹⁾ I „E. Tauber og A. U. Nielsen: Personalhistoriske Notitser om Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg“ p. 135 nævnes denne Andreas Brink ikke mellem Iver Brinks Fader Didrik Brinks mange Sødskende.

ham til det bedste. Dette skeete, og vor Brinck traadte i Tjeneste 1682 i sit 14^{de} Aar, eller da han var 14 Aar gammel, hvorpaa Ritm. Puls satte ham strax til en Sadelmager i Næstved for at undervises i Sadelmageriet, for saa vidt til Cavalleriet behov gjordes, og hvori Brinck siden har undervist mange andre af Regimentets Officerer og Gemeene.

To Aar derefter, nemlig 1684, blev han Corporal. Aar 1688¹⁾ sendte Kongen af Danmark en Deel Auxiliair Tropper til Irland for at indtage Riget for Kong William eller Prinds Wilhelm af Oranien. Iblandt samme var benævnte første Sjællandske Cuirasseer Regiment, følgelig og vor Søren Brinck som Corporal. Men Ove Juel havde da faaet Regimentet.

I Irland fegtede derpaa vor Brinck i den Bataille, som forefaldt Aar 1690 ved Drogheda, og Aaret efter (1691) i de 2^{de} Batailler, som stode ved Achrim, hvorefter han blev Vagtmester. Aar 1692 skal han have været med i den Action ved Steenkirchen, Aar 1694 at forcere Linien ved Cortryk, hvor de danske Tropper meget distingverede sig. Imidlertid havde General-Lieutn. La Forest faaet Regimentet, og de danske Hjælpetropper gik i samme Aar tilbage fra Irland, hvorpaa La Forests Regiment blev reduceret, og vor Brinck kom igjen til General Numsens Regiment ved Oberst-Lieutn. Dewitzes Compagnie som Vagtmester.

Aar 1701 i Efterhøsten gik en Del danske Auxiliair-Tropper til Braband og med samme dette Regiment, som da blev givet General-Major Johan Rantzau som Chef at commandere. Dette Corps stødte til den østerrigske og engelske allierede Armee og fægtede med dem imod de franske under Prinds Eugenius og Hertugen af Marlborough.

Ao 1703 blev vor Brinck Cornet²⁾ og var med ved Ma-

¹⁾ Skal være 1689.

²⁾ I Kallske Manuscript N. 131 fol. findes forskjellige Udtalelser af højtstaaende Militaire om Brinck i Anledning af hans Forfremmelse til Cornet, hvilke Jessen har samlet fra Krigscancelliet, hvoraf jeg skal fremføre følgende Uddrag. — Den 31 Marts 1703 har Generallieutn. Jobst von Scholten i Hertug Carl Rudolph von Würtembergs Fraværelse foreslaaet Vagtmester Brinck „der lange Zeit gute dienste bey der Compagnie gethan“, til at blive Cornet, hvilket Forslag dog ikke dengang blev antaget. —

stricht, hvor det vel ej kom til nogen Action, men de danske maatte dog udstaae en stærk Canonade af de franske. Commandanten her i Kjøbenhavn, Hr. Feltmarskalk Numsen (som døde i forgaars den . . September 1757) var da hans Lieutenant og har siden den Tid været hans oprigtige Ven og mange Gange offentligt takket ham for gammel Kjærlighed og god Raadføring i den Tid.

Ao 1704 den 13 August en Onsdag Formiddag imod Kl. 11 slet begyndte Bataillen ved Höchsted¹⁾, hvori Cornet Brinck var med, men fik dengang ingen Skade af Betydenhed.

Ao 1705 var han med i den Invasion, som de Allierede gjorde i Bayern, og da de kom tilbage, hjalp han sidst i Aaret til med at forcere Linien ved Tirlemont, hvor de danske Ryttere med stor bravoure overstege de Spanske Ryttere og derpaa borttogte Slottet Leuven, som laa i et Morads; her fik vor Cornet nogle Blessurer.

Ao 1706 fegtede han i den berømmelige Bataille ved Ramellies, hvoraf de danske fik af Dronning Anna i Engelland det Navn af uovervindelige Tropper.

Her skal den Affaire med Prins Friderich af Hessen Cassel siden Konge af Sverrig have tildraget sig, hvilken Cornet Brinck frelste Livet. Efter en anden Relation skal denne Sag

Gen. Major Johan Rantzau anfører i en allerunderd. Memorial, dat. Lejren ved Bilsen 15 October 1703: „Som og Cornetten ved Oberst-Lieutn. Devitz Compagnie, Peter Matis Rhøder, sig ej endnu ved Regimentet hafver indfundet, mens som jeg hafver spurt, schal icke føre det beste Lefnet, snart i Hamborg, snart i Brehmen, saa beder jeg underdanigst, at Vachtmesteren, Søfren Brinck ved samme Compagnie maatte naadigst nyde samme Plads, thi hand er en meget god Officerer og haver tient den heele forleeden Krig igjennem ved Eders Majestz Troupper“. Ved Svarskrivelse af 3 Nov. 1703 billiger Kongen Forslaget.

Ogsaa Hertugen af Würtemberg nævner i samme Anledning „Wachtmeister Søren Andersen Brinck, der gar ein tüchtiges Subjectum und durch seiner geleistete lange und gute dienste im vorigem und diesem Kriege, längst einen Ober Officiers Platz meritiret“.

¹⁾ Her er tilføjet i Marginen: Efter denne Bataille menes, at den Affaire med Prinsen af Hessen Cassel siden Konge af Sverrig skal være passeret; hvilket og bliver det retteste, thi da Sagen skeete, var han Cornet, og i en Bataille efter den førte han endnu Standarten og en Krykke tillige.

være passeret efter Bataillen ved Høchsted. Samme fortælles saaledes:

Bemeldte Prins Friderich, som den Tid tjente som Volontair i den allierede Armee og med 16 Husarer, som han selv holdt, streifede idelig ind paa de franske Fortropper og harzelerede dem, blev en Dag, da Cornet Brinck med 14 Mand havde Feltvagt, angreben af en stærk fransk Commando til Hest, Cornet Brinck, som saae dette, rykkede ham strax med sit Mandskab til Hjælp, slog sig igiennem Fjenden og fik Prinsen, som var kommen paa Jorden, til Hest igjen. Da nu Prinsen i vedvarende Skærmydsel ikke vilde tage sig iagt, omringede Brinck ham med sit Mandskab, tvang ham ind i et Tørveskur, som var i Nærheden og byttede der Klæder med ham, saa at Prinsen fik Brincks og denne Prinsens „chamererede“ Mundering paa. Herpaa rykkede de ud igjen, blev strax angrebne af Fjenden, som fyrede meget stærkt paa dem og især sigtede paa Prinsen (nu Brinck i Prinsens Klæder) at faae ham enten levende eller død. Brinck som havde faaet Prinsen (i Brincks Mundering), til at lægge sig lige ud af Mannen paa Hesten, mistede herved ei alene 11 Mand, men blev og selv i Prinsens Klæder skudt med 7 Kugler (hvilket han dog i sin Hidsighed ikke mærkede); og da de nu ikke var meer end 5 Mand, maatte de søge at retirere sig og sætte over en Grøft, hvorover Brinck, af Afmægtighed, styrtede af Hesten, men blev taget op igjen af sit Følge, og kom saa alle 5 til Leiren, efter at Prinsen i Brincks Klæder var skudt med Skraa i Ryggen, som blev pillet af samme Dag i Lejren. Men Cornet Brinck, som var skudt med 7 Rendeugler i det venstre Laar, foruden andre lette Blessurer, blev bragt til hans Telt, lagt paa sin Seng og Underklæderne skaarne af ham; hvorpaa Regiments-Feltskæren begyndte at udskære Kuglerne, men kunde ikke faae mere ud end tre, thi de øvrige sad og var dels sunkne længere ned til Knæet og kunde ikke udskæres førend noget derefter.

Prinsen, som var nærværende ved denne Operation, og stod ved Brincks Haand, trøstede ham det bedste han kunde, og da

Brinck til sidst ikke kunde skrige mere, klappede Prinsen ham paa Skuldrene og raabte: „Ach mein lieber Brinck, schrey Er doch, kan Er nicht mehr schreyen“. Men Pine og Smerte betog ham Kræfterne dertil, og Blodet var tilmed næsten forløbet ham. Under Operationen tog Cornet Brinck de 3 Kugler i Munden, eftersom de bleve udskaarne til og tyggede paa dem, for at for-bide Smerten, hvilken blev forøget derved, at en Del Aarer vare skudt over og andre skaarne over, som blev brændte til igjen. Under denne Kur gik der Koldfyv i Laaret, saa at der ikke saaes Haab til Livet, hvorudover der endog i nærmeste Kirke (som meenes at skal have været i Kjøbstaden Judoigne) blev bedet meget bevægelig for ham paa Prædikestolen, hvilket Skarpretteren paa Stedet hørte, og blev derover saa bevæget, at han strax gik hen til Cornet Brinck og begierede, at han vilde paatage sig at curere ham, hvis man strax vilde føre ham til hans Huus i Kjøbstaden; thi ellers kunde han ikke leve nogen 24 Timer længere. Dette blev strax resolveret, og Cornet Brinck bragt i en Portechaize til Byen i Skarpretterens Huus, hvilken da og næst Gud hjalp ham som en brav Mand; dog maatte Brinck i tre Fjerding Aar derefter gaae ved 2 Krykker og skal endog siden i 5 Batailler have ført en Krykke tillige med sin Standart, i Fald ellers hans Enke, min Svigermoder, husker ret. De øvrige 4 Kugler bleve og efterhaanden udskaarne, og har den salig Oberste omhyggeligen gjemt dem saalænge han levede, viiste de gamle brabantiske Officerer dem tidt og selv fornøjet sig med dem og har med en liden Hammer banket dem ganske runde igjen. Efter at jeg var gift med hans eeneste efterladte Barn, Frøken Gjertrud Catharina Brinck, overlod min Svigermoder mig dem efter Begjæring som en stor Raritet tillige med en gammel romersk Guldmønt, højbelte Prinds havde givet ham ved en anden Lejlighed, saa og et Haandbrev af samme Herre, da han var Konge af Sverrig, til Brinck, da han var Oberst, hvor om siden meere Efterretning skal gives; og er imidlertid alle 3 Poster i mine Gjemmer.

Af forbemeldte haarde Blessürer blev Cornet Brinck ei fuld-stændig cureret eller kom til sin rette Førlighed igjen, førend

han 2 Gange havde været i Aachener Bad, som satte ham i Stand igjen og kostede ham over 600 Rdr.

Til hvad Tid vor Brinck er bleven Lieutenant,¹⁾ er ikke nogen bekendt, men efter een af de gamle brabantiske Officerers neml. Oberst-Lieutn. Waltersdorff i Colding hans Udsigende stod han Aar 1707 som Lieutn. ved Oberst Lieutn. Du Pres Compagnie i samme Johan Rantzaus Regiment. Dersom dette har sin Rigtighed, som det nok har, thi Aar 1710 blev han alt Ritmester, saa bortfalder den Omstændighed, som min Svigermoder fortæller om ham, at han nemlig har ført en Krykke tilligemed Standarten i 5 Batailler, saa som der siden Bataillen ved Ramellies 1706 ikke forefaldt nogen Bataille førend 1708 ved Oudenarde, da han alt var Lieutenant, med mindre det skulde forholde sig saaledes, at den Affaire med Prindsen er ikke passeret ved Ramellies, men enten 1703 ved Maastricht eller 1704 ved Høchsted, og hvilken af Delene det end var, saa kan han dog ikke som Cornet have bivaanet 5 Batailler efter den store Blesüre, siden der, i al den Tid han var Cornet i, ikke forefaldt saamange Træfninger.

Ao 1708 fegtede han som Lieutn. i de 2de Batailler, som stod efter hinanden ved Oudenarde, og samme Aar i den berømmelige Action ved Wingendals Hede, som var skarpere end nogen Bataille.

Ao 1709 var han med i den Træfning som stod ved Malplaquet, Blangies, Lanieres, 3 Byer eller Flækker, som ligge tæt ved Staden Bavai, mellem hvilke Slaget stod, som derfor har faaet 3de adskilte Navne.

I denne Bataille blev Lieutenant Brinck atter haardt bleseret og Hesten skudt under ham, hvorpaa en Franzos kom og vilde plyndre ham, men som han laae paa Jorden med Pistolen i Haanden nedskjød han Drabsmanden og blev derpaa af hans egne hjulpen til Hest igjen og kom til Regimentet.

Ao 1710 d. 15 August blev Lieutn. Brinck Ritmester (orig.

¹⁾ Det var den 24 Juli 1706.

B.) og fik tillige et Compagnie; og da havde Brigadeer Dewitz faaet Regimentet efter Johan Rantzau.

Samme Aar gik de danske Tropper tilbage fra Brabant og marcherede til Pommern og Meklenborg, hvor Ritmester Brinck A^o 1712 Juleaften var med i Bataillen ved Gadebusch, hvor Kong Frederik IV var med og laante Brincks Hest. Min Svigermoder fortæller Sagen saaledes: at Kongen reed ved Gadebusch paa Brincks Hest, som stod for Skud uden mindste Bevægelse; med samme reed Kongen over en Bro, og Broen gik itu under Hestens Bagben, da Hesten stivede sig og stod fast paa Forbenene, indtil andre kunde komme og tage Kongen ned over Hestens Hals¹⁾, Dette erindrede Kongen, da han 1718 gratulerede Brinck til Major sigende til ham: Sein Pferd hat mir das Leben gerettet.

En brun Hest døde omtrent 2 Maaneder før Kongen af bare Fedme, thi Brinck elskede Hesten og holdt den vel for Kongens Skyld.

Kongen reed siden ved alle Mønstringer paa den Hest.

A^o 1713 var han med for Wismar, A^o 1715 for Stralsund. A^o 1716 igjen ved Wismars Indtagelse, som var Slutningen af hans Felttog; thi disse Tropper var ikke med i Skaane, ikke heller siden i Norge.

A^o 1718 den 20de Juli, da Bestallingen (Orig.²⁾ er dateret blev han Major, og da havde Grev Frijs faaet Regimentet efter General Dewitz.

A^o 1728 den 26d April fik han Bestalling paa at være Oberst-Lieutn. ved Cavalleriet (Orig.). — A^o 1731 den 22de Ja-

¹⁾ Svigermoderens Fortælling om Hesten sigter aabenbart til samme Begivenhed (om end henlagt til et andet Sted og et andet Tidspunkt), som W. Rosenkrantz, der 1721 kom i Brincks Compagni og fra 1717 var Officer ved samme Regiment, i et Brev til Justitsraad Jessen af 3. Febr. 1764 (som findes i Kallske Man. fol. 132) omtaler saaledes: Jeg mindes en gang, da jeg alt stod i Regimentet, 1718 eller 1719, opholdt Sig Kong Friderich nogle dage i Schandb: hvor Brinck laa med hans Compagni dengang, da laante han Kongen sin Hest, som var vel dresseret og Tranqvil, og det hendte sig, at der Kongen vilde ride over en Bro ved Slottet, slog Hesten neer med Kongen, mens som Hesten var meget tranqvil, rørte den Sig: ikke før de fik Kongen in salvo, hvor efter han og snart blev Major.

²⁾ Hvor „Orig.“ er tilføjet findes Originalen blandt Manuskripterne.

nuar blev han af Kong C. 6. confirmeret at være fremdeles Oberstlieutn. af Cavalleriet og Major ved Grev Frijses Regiment (Orig.).

Ao 1734 den 24^{de} Febr. blev han efter allerunderd. Ansøgning i Naade demitteret (Orig.), men faae Uger efter, nemlig Ao 1734 den 23^{de} April beskikket til at være Oberst af Cavalleriet (Orig.) og derpaa samme Aar den 12^{te} November allernaadigst bestallet som Assessor (Orig.) at bivaane den Commission, som blev anordnet i Fredericia at holdes under Commandanten, Gen. Lieutn. Staffelt hans præsidio for at afgjøre nogle Tvistigheder mellem Officeerer af Major Eberhesses(?) Regiment og Regimentets Kvartermester Engel.

Da nu Brinck havde saaledes tjent 3 Monarker og sit Fædreland i 51 Aar og i samme sin Krigstjeneste opført sig som en tapper og stridbar Helt, hvorom alle som have været med og kjendt ham have givet ham det herligste Vidnesbyrd og talt om endog efter hans Død med stor Respect og Højagtning, ligesom og de højsalige Konger, Kong Frederik IV og Kong Christian VI har af den Aarsag baaret Naade for ham, desligeste og den nu højsalige Kong Frederik I af Sverrig har erindret hans Tapperhed og mer end een Gang offentlig har tilstaaet, at den brave Brinck havde næst Gud frelst ham Livet i Brabant, fandt han sig omsider formedelst Legems Skrøbelighed, ikke saameget af Alderdom, da han dengang var ikke uden 66 Aar gammel, som fornemlig af de mangfoldige tildels svære Blessurer nødt til allerunderd. at anholde om sin Dimission, hvilken ham og til forommeldte Tid blev given, men med de Vilkaar, at han ikke skulde ansees som den der var gaaet ud af Kongl. Tjeneste, hvori Kongen, efter General og Overkrigssekretær Løwenørns Forestilling, stedse ønskede at beholde ham, hvorudover han og 8 Uger efter sin Demission blev ophøjet til Oberst af Cavalleriet og siden i den Kvalitet bivaanede den omtalte Commission. Med samme Demission er at mærke, at saa gjerne som han kunde, vilde han dog ikke sælge sit Compagnie, hvorudover General Løwenørn magede det saa, at hans Successor betalede ham allene som en Kjendelse 1500 rd. fordi hans Compagnie var altid

i skjøn Stand, forsynet med duelige Karle, og de udsøgteste bedste Heste, hvoraf han var en stor Kjender.

Det er tilforn blevet meddelt, at den salig Oberst fik for Kongen af Sverrigs Skyld den farlige Blessure med de 7 Rende-kugler¹⁾ i sit venstre Laar, men foruden samme var han og 2de Gange med en Pallask korsvis hugget over Hovedet, og Hovedet næsten kløvet, endskjøndt han den ene Gang havde Jerncalotte paa, som Cavalleriet fik tilligemed Cuirasser strax efter Bataillen ved Høchsted; Calotten svinglede ved Hugget af Hovedet.

Fremdeles var han stukket med en Bajonet igjennem den venstre Haand, rent igjennem ved Musen, hvor siden et stort ophøjet Ar var tilsyne; endvidere havde han faaet et Skraahug af en Pallask paa den højre Side af Næsen, som dog ikke var meget til [at] kjende; saa og med en Bajonet stukket gjennem det venstre Been, hvoraf Læggen og den store Sene blev læderet, saa at Hælen ingen ret Fasthed havde siden.

Videre var han skudt med en Kugle under Cuirassen igjennem Underlivet eller det tynde af Siden og endelig skudt med Skraa paa den ene Side i Ryggen, og Skuldren var fuld af smaa hvide Flækker, hvor Skraaet var udpillet.

I en Bataille, hvor Grev Reventlow var med blev tre Heste skudt under ham, da Greve Reventlow lod trække 3 af sine Landheste [?Haandheste] til ham, som han red i Stedet.

Den ene af disse Heste blev det halve af Hovedet og et Stykke af Boven afskudt af en Kanonkugle og Brincks venstre store Taa rørt, saaledes at han aldrig kom til Følelse i den igjen. Han skal den Tid have været Cornet.

Disse vare de betydeligste Blessurer den sal. Oberst havde faaet i sine Campagner; men ellers skal han snart fra Hovedissen til Fodsaalen være hugget, stukket og skudt, dog ikkun lettelig blesseret.

Jeg har talt med 2de hans gamle Kammerater neml. Ob. Lieutn. Waltersdorff i Kolding og Ritmester Schede hos Skovrideren ved Fredericia, som begge have kjendt ham i Brabant,

¹⁾ En udførligere Beskrivelse herom er udeladt.

·samme har fortalt mig meget om den sal. Mands courage og bravoure, hvilken de ikke noksom vidste at beskrive eller tillegge ham Berømmelse eller Højagtelse for. De lagde dette til: at det var ingen vild Courage han viiste, men ægte Manddoms Mod og Hjærte. Han var, sagde de, en duelig Officeer, en tapper Helt. Han var venlig og kjærlig i Omgjængelse og vilde gjerne fornøje sine Venner. Men misbrugte nogen hans Kjærlighed eller kom ham i andre Maader for nær, taalte han det i Begyndelsen med største Koldsindighed og saae ikkun med en alvorlig Mine til dem. Blev han da vred, begyndte han at smile. Men dette Smil betydede dem enten Pistol eller Kaarde. Det har været et Mundheld iblant hans gamle Kammerater: „Gid Fanden troe Brinck, naar han smiler;“ forstaae ved saadan Lejlighed; thi ellers bragte hans kjærlige og venlige Væsen ham ofte til at smile af Fornøjelse. Afgangne General Major Stefens, der ligeledes i mange Aar havde tjent ham, har tidt fortalt mig det samme og talte altid med stor Højagtning om ham. — Men i Særdeleshed har den gamle Major Rauch i Fredericia, som af og til besøgte mig i de 19 Uger, jeg laa sammesteds af mit Beenbrud, og var den salig Oberstes allerældste bekjendte og fortrolige Ven og Broder, saasom de fra Ryttere havde tjent sig op ved hinanden og næsten været i samme Campagner, forsikkrede mig adskillige Gange: at Kongen kunde ikke ønske sig bravere Officeer end Brinck var. Han svor ved en høj jydsk Eed, at naar Brinck var i en Bataille, fegtede han som en Løve. „Vidste a ei beder,“ sagde han, „havde a troet, han var opfostret af en Løve; Men der var min Sæl Løvemod i ham.“ Disse Ord har jeg lagt Mærke til, siden de frapperede mig. Men han fortalte mig ellers mangfoldige Omstændigheder, som var passeret med Brinck den Tid, de var i Brabant, til et Bevis paa hans Bravoure og Heltemod; men samme er gaaet mig af Glemme, formedelst jeg den Tid ikke drømte om, at blive nogen Tid gift med den sal. Oberstes Datter, og derfor ikke synderlig agtede det. Men da jeg efter 5 Aars Forløb fik hende til Ægte og gjerne vilde have hørt det forrige igjen for at optegne det, var den brave Rauch død, omtrent 1748. Samme General-

Major Rauch er ellers bekendt for at have været en fortræffelig og tapper Mand; og saa liden som han var, saa stor bravoure havde han udvist.

Min Svigerfader sal. Oberste Brinck var heller ikke stor af Væxt, — — — — men bred over Skuldrene og havde et højt Bryst, var noget corpulent, dog ikke ubekvem, saae vel ud, havde et glat og mildt Ansigt, som hans Skilderi, der ligner ham, udviser. — Datteren min Kone, har hans Lineamenter, Øjne, Næse, Kinder, Hage men ikke hans Pande. som var meget højere end hendes i Proportion. Han havde en stærk Røst og talte stærk, gik rank og bar sig vel. Han bar Paryk i det mindste fra den Tid, han blev Major, om før, vides ikke; førte sig altid net og propre op efter hans Stand, var meget forsynlig og sparsommelig, men ingenlunde gjerrig, tvert imod godgjørende.

Iøvrigt maa her anføres den Tildragelse, hvorledes den høj-salige Kong Frederik I af Sverrig i de Aaringer 1734—35 har erindret sig den Passage i Brabant, som forhen er anført, og erkyndiget sig hos daværende Kongl. danske Ambassadeur i Stockholm Hr. Gehejmerraad Sehested om den Officeer af Cavalleriet, ved Navn Søren Brinck, som havde frelst ham Livet, var endnu i Live, og hvor han maatte være, ja og ellers ved en svensk Major har ladet spørge efter ham, som sees af følgende hans forrige Chef Hr. General Major Frijses Brev til ham, som er i min Gjemme og lydende Ord til andet saaledes:

„Hochwohlgebohrner
hochgeehrter Herr Oberster.

Daß ich nicht die Ehre gehabt habe mit der letsteren. Post Ew. hochwolgebohren hochgeehrtes Schreiben zu beantworten solches verur-sachet die Gegenwart von den Königlichen Herrschaftz, so aus besonderer Königl. Gnade meine Tochtens¹⁾ Hochzeit mits felle garm²⁾. Was die Frage von dem schwedischen Majoren anbetrift, so schließe-daraus, dasz Ihro Majestät der König von Schweden entweder wolle

¹⁾ Dette var Grev Frijses Datter som fik Kammerherre Juel; og deres Bryllup stod paa Odense Slot, da Kongen førte Bruden til Brudeskamlen.

²⁾ Disse tre Ord formod. ulæs. i Grevens Brev, da de her staa som anført.

Ew. hochwol. ein gnädiges Compliment oder ein present machen laßen, welches von beyden es seyn soll, können deroselben allezeit annehmen, und mir bey ehester Gelegenheit wißen zulaßen, wo Sie Sich aufhalten. Es hat mir auch der Hr. Geheime Rath Sehestedt gesagt, daß der König unterschieden mahlen von Ihnen gesprochen habe, und das mit gar gnädigen und distinguirten expressionen ja daß dH. Oberster Ihm Sein leben gerettet habe.

So ich daraus schließe, daß der König Ihnen ohnfehlbar einige Gnade thun wird, so dH. Oberster allezeit ohne weritere Vorfrage acceptiren kann. Ich werde nach Versprechen, MH. Oberster, meine Zurückkunft wißen laßen; übrigens verharre ich mit aller Consideration Ew. Hochwohlgebohrnen

Meines hochgeehrten Herrn Obersten
gantzergebener Diener.

Odense den 25te

C. G. Frijs

Julii 1736

die Aufschrift war:

A Monsieur

Monsieur de Brinck

Colonel de Cavallerie du Roy

Franco Hadersleben

à Fredericia.*

Hvem den i Brevet ommeldte svenske Major har været, saa og naar og hvor han har talt med sal. Obersten, har jeg ikke kunnet udspørge, saasom min Svigermoder, hans Enke, ikke veed at gjøre nogen Rede dertil. Men saameget er vist, at Grev Frijs paa førømmeldte sin Datters Bryllup paa Odense Slot havde fortalt Hans Majestæt, hvor ofte Kongen af Sverrig havde talt om Oberst Brinck til Gehejmerraad Sehested, og Gehejmerraad Sehested, som da selv var tilstede, gav Hans Maj.^t udførlig Rapport om det altsammen, hvorpaa Hans Maj.^t har tilladt, at Brinck maatte skrive Kongen af Sverrig til. Og Grev Frijs tilskrev ham derpaa foranførte Brev. Herpaa tilskrev nu Oberst Brinck Hans Kongl. Majestæt af Sverrig, og har jeg endnu Conceptet til Brevet i mit Gjenime som lyder saaledes:

„Allerdurchlauchtigster Großmächtigster König

Allernädigste König und Herr

die allerdevoteste Erinnerung der von Ihre Königl. Majestät ehemals in Braband mir wiederfahrnen allerhöchsten Gnade und hulde, und

die erfreulichste Nachricht, daß Ihre Majestät aus besonderer Königlich-Clemence Sich meiner annoch erinnert und bey dem hernn Geheimten Rath von Sehested nach meinen jezigen wenigen Umständen allergnädigst gefragt haben, bringen mich zu der freyheit Ihrer Königl. Majestät vor alle diese unverdiente Gnaden Bezeigungen meine allerunterthänigste Dancksagung hiedurch in tiefster Submission abzulegen, und allergehorsamst zuberichten, daß ich nach geendigten Brabandschen Kriege beständig in meines allergnädigsten Souverains Diensten verblieben, biß daß vor einigen Zeit, wegen meines herannahenen alters und sich hervorgethanen leibes Schwachheiten aus ehemahligen Blessuren, ich auf mein allerunterthänigsten ansuchen die endliche Erlasung und Abschied als Obrister von der Cavallerie in Gnaden erhalten, und ich darauf mich allhier in Fredericia hänflich niedergelassen habe.

Ihre Königl. Majestät werden meine gegenwärtige Freyheit nicht ungnädig aufnehmen, welche ich allerunterthänigst deprecire, zu Königl. allerhöchsten gnaden mich fernerhin in allertiefster Submission empfehle, und mit außerste Devotion und Eyfer ersterbe

alldurchlauchtigster Großmächtigster
König

Ihre Königl: Majestät

allerunterthänigster allergehor-
sahmster diener

Fredericia

den . August 1736

Søren Brinck.

Hvad Dag dette Brev har været dateret, kan af Conceptet ikke sees, hvor ej alene Dagen er udeladt, men den der anførte Augusti kan ikke heller være rigtig. Meget mere har Originalen, som siden skal erfares, været dateret den 24 December næst-
eften.

Brevet gik altsaa bort Juleaften 1736, og den høysalig Kong Frederik I af Sverrig skal meget have fornøjet sig derover, da han fik det, ligesom og hans Majestät har haft den Naade strax den 20 Januar derefter ved en Haandskrivelse at besvare det, hvilket in originali er i god Forvaring hos mig og lyder Ord til andet saaledes:

„Wohlgebohrner Hr Obrister

gleichwie Ich aus deßen Schreiben von 24 leztverwichenen Decembris, deßen Wohlseyn gerne vernommen; also habe auch hiedurch mein gegen den H^{rn} Obristen, und für Sein beständiges Wohlergehen allezeit

hegendes gnädiges Wohlwollen, wiederhohlen, und zugleich versichern wollen, daß Ich sey, des Hrn Obristen

Stochholm

wohl affectionirter

d. 20 Januar 1737.

Friedrich.

an dH. Obristen Søren Brinck.

(Brevet var forsynet med det kongelige Kabinets Segl.)

Efter i det ovenstaaende ordret (men ikke bogstavret) at have fulgt Manuscriptet, naar undtages at hist og her en ringe Forkortelse er sket, har jeg foretrukket herefter kun at give et kort Uddrag, da Manuscriptet her breder sig meget om Sager, hvis Interesse ikke staa i Forhold til den vidtløftige Plads, de optage.

Efter en omstændelig Forklaring om, ad hvilke Omveje den svenske Konges Brev langt om længe naaede Brinck, ses det at Brinck i et Brev til Løvenørn af 13 Mai 1737 selv omtaler, at Kongen af Sverrig har forespurgt sig om ham og erindret (her anføres hans egne Udtryk) „hvorledes jeg i Brabant til det alleryderste mig hafde exponeret og dermed reddet hans Majestæts høye Person og Liv udaf Franzosens hænder og gevalt“. Ligeledes ses det, at Løvenørn i Anledning af, at Brinck har omtalt, at en Oberst Stuart af Kongens Brev sluttede sig til, at der var en Arv i Vente for ham, skal have udtalt, at den Arv bestod nok i de 7 Rendekugler, Brinck havde faaet i Brabant for Kongen af Sverrigs Skyld.

Efter en vidtløftig Beretning om Brincks sidste Sygdom meldes sluttelig, at han døde den 11 Jan. 1743, stod Lig i 3 Uger, og derpaa den 31 Januar blev ført i fuld Ceremonie og standsmæssig til Trinitatis eller den danske Kirke i Fredericia og der bisat i hans egen aabne og Arve-Begravelse, et Kapel bygget i Koret igjennem Kirkemuren, alt for hans egen Bekostning.

Til den Lejlighed blev følgende for Tidens Aand karakteristiske Digt forfattet:

Krands og Krone
flettet efter
Kamp og Kaars

til den
Høyædle og Velbaarne Herre
HERR

Søren Brinck

Hans Kongel. Majests til Danmark og Norge fordums høyt-
betroede Obrist af *Cavalleriet*

Da

Hands Jordiske Telt og Tabernakel,
som blev øpreist udi denne Verdem Aar 1668 den 14 Januarii
men nedbrudt igien den 11 Januarii 1743,

Blev

Ved en hoyanseelig *Comitat* og Liigbegjængelse
den 31 Januarii næstefter indført og nedsat

I hans egen Aabne- og Arve-Begravelse
udi *Trinitatis* Kirke i *Fredericia*,

af

Sørge-Huusets
dydmygste Tienere
Jens Bergendal

† † †

Leg her Bellona ned dit stolte Sverd og Bue,
Dit Skiold og Harnisk du i Torden, Ild og Lue
Saa ofte hærdet har, leg det i Stilhed ned,
Og byg dit Sørge-Telt ved dette Leie-Sted.

† † †

En Mand, en dapper Mand, blant dine stridbar Helte,
Der haver tient sig op ved Kriig og Krud og Telte,
Der udi Ild og Damp har boldt Sig kiek og braf,
Har her fra Kriig og Striid, fra Verden takket af.

† † †

Gak! nu og see dig om blant dine Tordens Sønner,
Dem Du med Ære Sold, i Fred og Feide lønner,
Og siig mig da, om du vel mange fundet har
Som haver gjort sin Dyd for dig saa aabenbar?

¹⁾ Kjøbenhavn, trykt hos Gottmann Friderich Kisel.

† † †

Hvor mange Trefninger har Hand ej gennemgaaet,
 Hvor Ild og Røg og Damp har runden om ham staaet
 Saa ofte Hand imod Sin Fiende skulde gaae,
 Da Kaaber om Hans Bryst og Manddoms Hjerte laae.

† † †

Guds Harnisk Hand for alt i Striden med Sig førte,
 Hvorfor ey Døden selv til noget Fald Ham rørte,
 Med uforfærdet Mod Hand stoed og slog og vandt,
 Og af sin Fiendes Død en Ære-Krands Sig spandt.

† † †

Hand ey, som ofte skeer, har til Sin Lykke sovet,
 Men fra Sin Ungdom af Sit Blod i Krigen vovet,
 Hand som en Abner heldst i Marken vilde staae
 Og ved Sin Manddoms Drift til Ære opad gaae.

† † †

De dybegjorte Saar, de Vunder og Blessyre
 Hans Legeme endnu fast overalt bordyre,
 De var Hans Æres-Tegn, og kraftig Vidne bar
 Om Manddoms Dyd, og hvad Hand giennem gaaet har.

† † †

Hvad vil jeg tale om det meget andet Gode
 Der i Hans Helte-Bryst og ædle Hjerte boede:
 Den Mildhed, Fromhed, Tro, Retsindighed og Meer
 Som man i Verden nu saa rart og sjelden seer.

† † †

Hvor skinnede Hans Stie ved Herrens Frygtes Lampe.
 Hvor glimrede Hans Troe endog i Korsens Stampe!
 Hvor taalig laae Hand hen og ventede efter Gud,
 Indtil hand hented Ham fra Kedars Telte ud!

† † †

Den dyrebare Sjæl, Hans Høybedrøvet Frue
 Der stedse for Ham var som Cephirs søde Drue,
 Den Eene ædle Qvist Hand har sig efterladt
 Bejamre denne Dem fratagne dyre Skat.

† † †

Men lad Dem glædes i, Hand har alt overvundet,
 Hand nu før Kamp og Kaars har Krands og Krone fundet,
 Hand har nu Ende paa Hans Sygdom, Saar og Sorg
 Og med Triumph er hendt til Gud paa Fredens-Borg.

(Vignet med et Skelet.)

Søren Brincks Hustru Anna Maria Fessler var født i Fredericia d. 1 August 1694. Hendes Forældre vare Jens Nielsen Fessler, Borger og Handelsmand først i Lemvig, siden i Fredericia, og Hustru Karen Henningsdatter Bang. Hun var første Gang gift med Raadmand Henrik Richter i Fredericia († 1725), med hvem hun havde 1 Søn og 2 Døtre. — Med Brinck blev hun gift den 6 Juni 1726, i hvilken Anledning et Bryllupsdigt udkom under Titelen „Dend Danske MERCURIVS Eller Nytt med Posten Den 6 Junii 1726 indløben“ o. s. v.

Deres fælles Børn var tre, Sønnen Henrik Andresen Brinck, død som lille Barn, Gjertrud Catharina Brinck, f. d. 21 Juli 1730, gift med Forfatteren af ovenstaaende biographiske Meddelelser, Etatsraad Erich Johan Jessen og Anne Kirstine Brinck, f. 1731, død som Barn.

Baade Oberstinden og hendes gifte Datter havde mange Friere og det er ret morsomt at se, hvorledes Etatsraad Jessen opregner dem i Kallske Manusc. Nr: 134 fol:

„Oberstinde Brincks Friere, da hun første Gang var Enke:

- 1, En Commendant paa en Øe navnl. Landorph¹⁾.
- 2, Oberst Legel, Commendant i Fredericia.
- 3, Borgemester Schou i Fredericia.
- 4, Cancellie-Raad Beenfeldt, Præsident i Fredericia.
- 5, Oberst Prætorius, siden General og Greve.
- 6, Anders Brenderup i Fyen, recommanderet af Graf Wedel i Fyen.
- 7, Amtsforvalter Folsach i Colding, Broder til Krigs- og Land-Commissaire, Etatsraad Folsach.
- 8, Borgemester Saltvedels Søn, Kjøbmand i Haderslev.
- 9, Peter Bordieu, nu riig Kjøbmand i Aalborg eller Viborg.

¹⁾ Er rimeligvis Major C. B. Lamsdorff, der 26 Juni 1716 blev Kommandant paa Hitler Skanse, en Ø i Elben.

- 10, en ubekjendt Person i violette Klæder, som gav for at eje to Herregaarde, havde 2 Tienere.
- 11, Capitain von Hagen eller Haxen, hvis Fader var General-bygmester, en meget kion Person.
- 12, Admiral Hagedorn.
- 13, Amtmand, Etatsraad Simonsen i Fyen.
- 14, Vice-Admiral Wessel, efter at hun var anden Gang Enke efter Oberst Brinck.
- 15, Major Brinck.

Oberstindens Datters som er min Kones Friere:

- 1, Generalmajor Schindel, Commendant paa Fladstrand, gammel Mand.
- 2, Lieutenant Poulsen, siden Oberst-Lieutenant Leuenbach.
- 3, Cancellie-Raad og Amtsforvalter Bruun paa Antvordschou.
- 4, Lieutenant Passau.
- 5, Capitaine, siden Conferents-Raad Rosencrone.
- 6, Ritmester Blomme, strax efter at hun var bleven gift.

Jeg blev den sjette. NB. disse 15 og 6 Friere til min Svigermoder Oberstinde Brinck og hendes Datter, min Kone, har jeg optegnet efter bemeldte min Svigermoders Fortælling her paa Friederichsberg den 4 October 1776.“
